

Открытый урок

по лезгинской литературе

в 10 классе

По лезгинской литературе

«Путешествие в мир Сулеймана Стальского»

подготовила и провела: учительница

лезгинского языка и литературы Исаева А.А.

Тарсунин план:

1. Муаллимдин сифте гаф.

2. КIвалин кIвалах ахтармишун. (тестрихъ галаз кIвалах).

3. Ций тарс чирун.

А) шаиррин шикилрин презентация.

Б) шаирдин сес-аудио запись.

В) шаирдиз кхъенвай чарар.

Г) СтIал Сулейманан музейдиз мугъман хъун. (презентация)

5. *Ктабдихъ галаз кIвалах тухун.*
- А) *Шиир эсерлудаказ кIелун ва манна ачухарун.*
6. *ЧIалан винел кIвалах тухун.*
- 7) *Шаирдин аффоризмаяр ва мисалар. (презентация)*
- 8) *Шиирдин кьилин фикир ачухарун, аялри суалриз жавабар гун.*
- 9) *Тетрадра кIвалах тухун.*
- 10) *Къачур чирвилер мягъкемарун, кIвализ кIвалах гун.*

Тарсунин кьил: *СтIал Сулейман.*

Тарсунин мурад: шаирдин уьмуьрдикайни яратмишунрикай баянар гунн, шиир гьис кваз кIелун ва аннамишиз чирун., аялрин чIал генани гегьеншарун.

Тарсунин тадаракар: учебник – хрестоматия, шаирдин шикилар, шиирар кхьенвай лентераудио запись, презентация .

Тарс кьиле финн.

1.

Муаллимдин сифте гаф.

Квез саламуалейкум. Къе дидед чIалалди тухузвай тарс квез за тухуда.

Зи лезги чIал, вун зи рубъгдин девлет я

Къуват гузвай датIана зи къастариз.

Вун игитрин, вун лекьерин миллет я

Къуват гузвай датIана зи къастариз.

Зи куьчеда Шарвилидин гел ама

Ам лишан я ,зи халкъди рейд тагунин.

Къванцин гадад вилер кайи кьел ама,

Шаид я чун масса къачуз тахьунин.

2)К1валин к1валах ахтармишун.

Ст1ал Саядан «Кавхадиз» шиир хуралай суйгьбетзава. Тестрихъ галаз к1валах тухузва. Муаллимди кьимет гузва.

2.

Ц1ийи тарс чирун.

Чи лезги литературадихъ виш йисарин тарих ава. Гьар СА тарихдихъ вичин алимар, художникар, регьберар, шаирар жеда.

Чи лезги поэзиядизни вичин экв гузвай гьетер ава. Гьелбетда ибур чи ллезги шаирар я.

Презентация.

А)Къе чун чаз виридаз к1ни , вирида дамахзавай Ст1ал Сулейманакай рахада.(шикил)

Б) шаирдикай шиир к1елзава.

Сулейманан т1вар ава,

Шегьерани хуьрера.

Сулейманан ч1алар ава

Гьар СА касдин к1валера.

Сулейманан гьунар ава

Ам истеклу рик1ера.

Океанрал сирнавзава

Сулейманан гимиди.

Сулейман я , чи аямдиз

Виридалай к1аниди.

Къад ассирдин Гомер я ам

Акьул, камал хци тир.

Сулейман я Дагъустандай

Дагъустандин шаир чи.

Лезги чилин, лезги шаир

Виридалай чIехи тир.

В) муаллимди адан уьмуьрдикай ихтилат ийизва.

Г) Максим Горькийдихь галаз СтIал Сулейманан шикил. **Презентация.**

СтIал Сулеймана Москвада писательрин I – Съезда кIелай шиирар. **Презентация.**

Шаирдиз аялри кхьенвай чарар **.Презентация.**

Халкъди ва гьукуматди шаирдиз ганвай еке кьимет:

1)Куьре Окружкомдин, Дагъустандин ЦИК-дин член.

2)Дагъустандин ва СССР-дин писательрин I-Съездин делегат хьун.

3)1934-йисуз Дагъустандин халкъдин шаирвилин тIвар гунн.

4)1936-йисуз Ленинан Орден гунн.

5)1937-йисуз СССР-дин Верховный Советрин депутатвилиз хкягьун.

6) Адан тIварунихь хайи район, шегьера куьчяяр гала, лезги театрди шаирдин тIвар ганва.

7)1950-йисуз адан кIвал музейдиз элкьуьрнава.

4)Ктабдихь галаз кIвалах тухун.

А)муаллимди шиир эсерлудаказ кIелун

Б)шиирдин манна ачухарун.

И шиирда Совет гьукумат хьайила рабочий халкъдиз , яни фяледиз ганвай кьиметдикай рахазвай вакъиадихь гала зеке дегешвилер хьанва Фяледи цIийи гьукумат арадиз гьунал вичин еке пай кутунва.

5) Члан винел кIвалах тухун.

6) Тетрадра кIвалах тухун.

Дирек-живой, проворный.

Берт- (хел) молодая ветка.

Бермек-(итим) мужчина.

Махлукъарин-(халкъ) народ

Лежберар-крестьянин, работник.

Канаб-конопля, сравнение с грязным, черным.

Пек-1)шелк

2)тряпка

3)одежда

7) Шиир аялри кIелун ва манна ачухарун.

1)Сад –куплетда фяле квев гекъигзава?

2)АХЪАГЪИЗ ГЪАР ПАТАХЪДИ БЕРТ –гафарин куьн гьикI гъавурда акъазва?

3)И шиирда Сулейман нин терефдал ала?

4) Шаирди фяледин къамат гьихьтин гафаралди ачухарнава?

8) Шаирдин аффоризмаяр ва мисалар. Презентация.

9)Тарсунин нетижа авун.

1)Квез тарс бегенмиш хъанани?

2) Квез Сулейманакай цIийи вуч чир хъана?

10)КIвалин кIвалах гунн.

Шаирдин уьмуьрдикай ва яратмишунрикай

ихтилат авун. Шиир хуралай чирун.